

# Panna ve své důstojnosti : čili pravidla života nábožné panny

V Olomouci : Nákladem vlastním,  
1873

EOD - milióny knih z katalogů knihoven více než 10 evropských zemí jsou nyní k dispozici jedním kliknutím myši.



#### **Děkujeme, že jste si vybrali EOD!**

V evropských knihovnách jsou uchovávány milióny historických i novověkých knih. Velká část těchto dokumentů může být nyní velmi jednoduše k dispozici v podobě elektronické knihy - eBook. Požadovaný titul si můžete kdykoli objednat prostřednictvím online katalogů knihoven zapojených do projektu EOD (eBooks on Demand – elektronické knihy na požádání). Tištěnou knihu převedeme do digitální podoby a zpřístupníme v elektronické podobě.

## Co Vám můžeme nabídnout. (a proč využívat službu EOD)

- Získáte téměř identický dojem, jako kdybyste si prohlíželi originál.
- K prohlížení elektronické knihy stačí běžný software, samozřejmostí je možnost zvětšení stran nebo jednoduchá navigace.
- Můžete si vytisknout jednotlivé strany nebo celou knihu.
- K dispozici máte vyhledávání jednotlivých slov z plného textu knihy.\*
- Jednoduše zkopírujete obrázek nebo část textu a přenesete je do jiných aplikací, např. textového editoru.\*

\* Nelze poskytnout u každé knihy.

## Podmínky služby

Objednáním služby EOD přijímáte podmínky stanovené knihovnou, která vlastní knihu. EOD poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům výhradně pro osobní potřebu, komerční využití není dovoleno bez svolení vlastníka dokumentu.

- Všeobecné podmínky - česky: <http://books2ebooks.eu/odm/html/vkol/cz/agb.html>
- Terms and Conditions in English: <http://books2ebooks.eu/odm/html/vkol/en/agb.html>
- Terms and Conditions in German: <http://books2ebooks.eu/odm/html/vkol/de/agb.html>

## Více o projektu

Službu EOD nabízí již 18 knihoven z více než 10 evropských zemí. Podrobné informace o projektu získáte na <http://books2ebooks.eu>

46432





Coll. 8<sup>o</sup> (48366)

LIV. 17.

46432

16 Panna

ve své důstojnosti

čili

pravidla života nábožné panny.



---

**V Olomouci 1873.**

Tiskem knihtiskárny Kramáře a Procházky. — Nákladem vlastním.

VK Olomouc



2650557077

## Předmluva.

Osmělil sem se, pravidla života Krista milovné panny právě v tom čase sepsati, kdy skoro nejvíce provinění proti čisté panenské nevinnosti se páše. Jen smutným pohledem na tu ohavnou spuštěnost patřím, a nic mi více na srdci neleží, než, kdyby možná bylo, abych aspoň některé duše z toho všeobecného proudu nákazy vysvobodil, a světu navzdor okázal, že až posud možné jest, co se v tom tak zkaženém světě za nemožnost pokládá.

Nevím zajisté, kteráby obět Kristu, jakožto králi nevinnosti, více se líbila, než obět Jemu navždy se obětujících srdcí; aniž vím, který tvor pod nebem mohlby většího štěstí dosáhnouti, jako panna, která všecky tak nestálé, a často i v hořkost se proměňující lahůdky tohoto světa, a všecky marnosti, které jen na okamžení trvají, mileráda opustí, jen Kristu nejdražší klenot lidský, svou panenskou nevinnost obětuje, a jen věčných radostí vyhledává.

46432

Že však důstojnost čistého panenství svou vznešenost a slávu v nynějším věku nemá, a takové anjelské oběti panenských srdcí jen málokde spatřujeme, o tom není žádné pochybnosti. Boha spuštění a hříšnými náruživostmi zaslepení lidé působí tuto strašlivou zkázu. Svět žádá od panen veselosti, vyražení, rozpustilosti, a ve svém úmyslu nic jiného nemá, než požívání tělesných rozkoší a zkázu nevinnosti; a protož se také světu nelíbí nábožnost panen, které se více Krista drží a svého panenství si více váží, nežli marnosti a lákání celého světa.

Nelekejte se však, nábožné panny, protivnosti tohoto světa; Kristus, jemužto raději nežli světu sloužiti chcete, bude vaší obranou i utěchou. Pryč od světa, chcete-li panenství své čisté zachovati a věčně oslaveny býti! Připraví-li vás svět svými ouskoky o váš nejdražší klenot — jakou vám dá náhradu? Opustí vás, a zanechá vás v potupě. Připraví-li vás o nebe, žádné jiné vám nedá.

Ani já se toho nelekám, žeby mne někdo mohl vinit z veliké přisnosti v tomto mém spisu; vždyť se neřídím dle mondrosti lidské; svaté náboženství, vyřčení písma svatého, učení svatých otců a celé katolické církve,



kteřou brány pekelné nepřemohou, jest mou podporou. Což nemá panna, jako každý jiný křesťan, sebe samu zapříti, život ukřižovaný vésti, Krista následovati, chce-li za Ním do věčné slávy přijíti? Kde jest pro ni lehčí pravidlo, dle kteréhoby mohla život svůj zříditi a předce spasení dojíti? — Choulostivým světákům a rozpustilým hejřilcům přichází všecko obtížné, co pro Boha a pro spasení duše své činiti mají; a protož jen v slepé moudrosti lidské lehčí a lehčí pravidla života vyhledávají. Když sami příkrou a nesnadnou cestou k nebi kráčet nechtějí, prosím, jen ať před jinými tu cestu nezavírají.

Že nic nemožného v tomto spisu se nenachází, toho mám mnoho živých důkazů, an veliký počet panen znám, jenžto se od světa odloučily, ve spolek se sjednotily, a nábožnému životu zcela se zasvětily. Dobrotivý Bůh žehnej vynasazení jejich, a dejž jim nepřemožitelnou sílu k odpírání světu a hříchu!

Byloby však přáti, aby se počet těch nábožných, Krista milovných, Jeho svaté službě obětovaných panen den po dni rozmáhal; tuť by panenství svou pravou krásu a důstojnost zase obdrželo; tuť by se čest a chvála nejdražšího Spasitele, jenž čisté srdce k sobě

vine, rozšiřovala, a na zemi povstali by anjelé v postavě lidské dávno již nevidaní.

Při celé bezbožnosti světské netratím pevné důvěry, že milost Pána našeho Ježíše Krista se rozhojní, mnohou pannu z prostřed nebezpečství a zkázy vytrhne, a čistou, anjelskou láskou srdce její opojí.

Ostatně všecko budiž pro větší čest a chválu Pána našeho Ježíše Krista.

---

### §. 1. O pobožnosti.

Nejdražší klenot lidský jest nevinnost; ona činí člověka anjelům Bohu milým podobného, dává nejvyšší krásu lidem, jest pak zvlášť největším bohatstvím panen. Nic však není, obzvláště v nynějším porušeném věku, lehčího, jako tento drahý klenot porušiti, aneb ztratiti. Kluzké jsou cesty, po kterých panna zde kráčí; jen jedinké zapomenutí může býti věčnou zkázu její nevinnosti. Nemá-li tedy panna pomoci s hůry, zcela nemožná věc to jest, panenství neporušené zachovati. Protož, jestli komu pobožnosti zapotřebí, tedy nejvíce má pobožností okrášlena býti panna, která z lásky ku Kristu čistou se má zachovati. Její celý život měl by jediná modlitba, to jest, stálé obírání se s Bohem, s Kristem, a obrácení mysli i srdce k nebi býti. K tomu nejdražší spasitel náš Ježíš Kristus každého napomíná, an dí: Vždycky se sluší modliti a nepřestávati.\*) Modlete se, abyste nevešli v pokušení,\*\*) a sv. apoštol Pavel praví: Bez přestání se modlete.\*\*\*) Není taková stálá pobožnost na újmu plnění povinností stavu svého, jak se mnozí chybně domnívají; nezáležet pobožnost v říkání dlouhých modliteb, aneb v dlouhém

\*) Luk. 18, 1.

\*\*\*) Mat. 26, 41.

\*\*\*) I. Tessal. 5, 17.

klečení na kolenou, ale v obírání se nebeskými věcmi, což se při plnění každé povinnosti a práce zachovati může, což i všechněm pracem našim záslužnou cenu a dobré zdaření dává. Proto však předce povinen jest křesťan jisté doby modlitbám a cvičení se v pobožnosti obětovati, tím více panna službě Páně se obětující. K těmto pobožnostem přináležejí:

1. Modlitby, které buďto církev svatá, nábožní lidé, aneb starobylí obyčejové zavedli. Totot jsou modlitby ranní, večerní, když se k modlení zvoní, před jídlem, po jídle, bytby se i dost málo požívalo. Nábožná panna, neřídíc se příkladem nepobožného světa, všechny tyto modlitby s velikou svědomitostí a horlivostí vykonává.

2. Obět mše svaté. Tato nejdražší obět jest koruna vši pobožnosti, jest jedna s obětí kříže, jest mocna smířiti lid s Bohem a vymoci od Boha milost. Jako se tato obět nejsvětější vzhůru k trůnu Nejvyššího vznáší, tak se s trůnu nebeského Otce lije milost všechněm, kteří na ní podílu berou. A protož má nábožná panna, jak možná, každodenně při nejsvětější oběti mše svaté přítomna býti, a po celou mši svatou na kolenou klečeti, na důkaz pokory a úctivosti své ku Kristu, který se zde obětuje, v jehožto jménu každé koleno nebeských, zemských i pekelných, klekati má,\*) na důkaz své podrobenosti a oddanosti nejvyššímu Vládci, a na vyznání své vlastní nízkosti a křehkosti; více však ještě v duchu se má kořiti před Tím, v jehožto mocí a vládě celá její bytost se nachází.

Jsouť mimo to ještě jiné veřejné pobožnosti,

---

\*) I. Kor. 2, 10.

kteřé nábožná panna lehkó nezanedbá. Mohou-li světáci tak dychtivě chvátati k rozpustilostem, proč ne panna k pobožnostem!

3. Uctění nejsvětější Svátosti oltární. Tuto velebnou Svátost, jenž je živý Kristus s tělem i s duší, s božstvím i s člověčenstvím, ten Kristus, jenžto z lásky k nám a pro spaseňi naše bolestnou smrt kříže podstoupiti ráčil, má tomu samému Kristu obětovaná panna v největší úctivosti míti, před ní se kořiti, vděčnou a srdečnou láskou k ní hořeti, a z té samé lásky často, velmi často přijímati. Není krásnějšího spojení, jako Kristus a čisté, anjelské srdce nábožné panny. Jako se Kristus poníží a přichází v nejsvětější svátosti do srdce jejího, tak ona se zase až ku Kristu povyšuje, a s Ním takřka jedno srdce, jedna mysl, jedna duše jest. Z toho nabírá síly k odporování zlému, zapomíná v tom svatém spojení lásky na všecky jiné radosti, nabývá čistých nebeských rozkoší; srdce její se více a více rozněcuje láskou ku Kristu, a nábožně úmysly se obnovují a upevňují. O, proč by si toho neměla tedy nábožná panna častěji přát? Aneb jaký vrah mohl by jí v tom překážky činiti? Máme za to, že touha nábožné duše po Kristu jest nenasytitelná, a jen tenkrát utišení zde na světě dochází, když se se svým Kristem v nejsvětější svátosti spojuje, a tak jistou nadějí budoucího patření na Krista ve slávě nebeské si působí. Kdo jí z chleba tohoto, živ bude na věky.\*)

4. Častá svatá zpověď. Svatá zpověď častěji vykonaná jest v pravdě spasitelný prostředek, jak se může člověk na cestě ctnosti udržeti a v do-

\*) Jan 6, 52.

konalosti křesťanské prospěch činiti. Zde nahlíží člověk do hlubin svědomí svého, zde vidí, co mu ještě k pravé dokonalosti schází, zde se koří poznáváje nízkost a ničemnost svou; zde podává moudrý a nábožný zpovědník ruky své ku pomoci, dává ponaučení, domluvu, výstrahu i potěšení, činí nábožný život, byťby sebe těžší byl, příjemným a lehkým. Svatá zpověď již sama v sobě má mnoho milosti; onať jest ustanovení Kristovo, a kdo ji častěji vykonává, dává na jevo, že si mnoho váží toho, co k odpuštění hříchů a k dosažení milostí Kristus ustanovil. Na upřímné vyznání následuje odpuštění, a na pokoru následuje milost. O jak toho velmi potřebí jest, aby panny, které čistotu svou neporušenou zachovati a Kristu se zalíbiti chtějí, častěji toho spasitelného prostředku použily, své svědomí od nejmenších poškrvn čistily, vznikající náchylnosti k zlému v prvním ozvání udušily a v dobrých úmyslech se sílily! Protož dle navržení mnohých nábožných mužů a dle zkušenosti vlastní mnohých ctnostných panen, má nábožná panna nejméně každý měsíc horlivému zpovědníku, jenž k větší dokonalosti rád vede, se zpovídati. Aby ale její zpověď tím důkladnější byla, má na to hledět, aby se tenkrát zpovídala, když její zpovědník buď žádného k svaté zpovědi nemá, aneb když jich jest velmi málo.

5. Křesťanské svěcení dnů svátečných. Nábožná panna, jakož i každý křesťan, má v neděli a ve svátek více času v pobožnosti a v nábožném zaměstnání ztráviti. Panna nábožná slaví sice ustavičný v srdci svém svátek, an život její nic jiného není, než stálá služba Boží; proto předce ve dni sváteční, nemajíc jiného zaneprázdnění, jen oslavení Božímu a vyhledávání spasení svého spíše se

zasvětiti může. V ty tak slavné dny má na to pomněti, že jen k úctě Boží ustanoveny jsou, že jsou stálou památkou dobrodiní Božích nám prokázaných a mnohých tajemství svatého náboženství nám zjevených, a že jsou připomenutím onoho přeblaženého odpočinutí, kterého někdy bude požívati v slávě nebeské u Spasitele svého.

Ach, jak mnoho výstupků činívají panny ve dni sváteční při všelikých rozpustilostech proti své čistotě! Jak mnohá nevinnost, místo co měla ve dni sváteční pobožnosti, nábožným čtením a rozmlouváním ochráněna a posilněna býti, došla porušení, ano i úplné zkázy! Bůh dej, aby se neděle a svátky jinak světily, než se až posud světili.

6. Pobožnost k nejsvětější rodičce Boží Marii Panně. Tato matka milosti, jako sama se třpytí ušlechtilými cnostmi, zvláště pak panenskou čistotou, tak se z veliké lásky k pokolení lidskému u svého Božského syna přimlouvá, aby se milostí a zásluhami Jeho pravá ctnost, anjelská čistota rozmáhala. Jak užitečné jest to tedy panně, která čisté srdce své Spasiteli svému obětuje, aby také Jeho nejsvětější panenskou matku za svou nej přednější přímluvnici, ano i za matku měla! Co nemůže u Boha vymoci ona milosti plná, od Boha nanejvýš poctěná, nade všecky anjely vyvýšená? K ní tedy outočistě své béře panna, násilím světa a žádostí těla stísněná; skrze ni nalezne posilnění i ochrany. Jejím příkladem i ochranou posilněna jsouc tím spíše dosáhne cíle, po kterém touží, aby totiž v neporušenosti kráčejíc stezkami vezdějšiho života, tam přispěla, kde čistému panenskému srdci jest připraven nevadnoucí věnec slávy.

7. Uctění sv. kříže. Kříž vesměs jest památné znamení vykoupení lidského, jest vítězná ozdoba

našeho svatého náboženství; a protož ozdobovali křesťané již od počátku nejprvnější místa znamením kříže, jako chrámy, oltáře, domy, příbytky, veřejná i osamělá místa; žehnali sebe i jiné svatým křížem, před ním své modlitby vykonávali, ano i tajně na těle pro připomenutí drahého vykoupení jej nosívali. Svatý kříž, připomínaje nám utrpení Páně, vzbuzuje nás k lásce Kristově, odtahuje nás od hříchu, přivádí k ctnostem, vlévá utěchu do srdce v čas zármutku a sílu v čas utrpení pro Krista. Jak užitečné jest pro panenskou čistotu nábožné uctění svatého kříže, samo sebou se vidí. Panna nábožná, zvláště v nynějším kříži Kristovu nepřátelském věku, má dědictvím kříž, a vlastně pannou kříže nazvána býti může pro mnohé nátisky, které od světa snášeti musí.

Krásný jest to způsob některých bohomyšlných panen, které ke svým modlitbám připojují, aneb při spatření neb políbení svatého kříže říkají slova sv. Pavla: „Od nás pak odstup to, abychom se chlubily, jediné v kříži Pána našeho Ježíše Krista, pro kterého jest nám svět ukřížován a my světu.“\*) I z mnohých velmi důležitých příčin dobré jest to, aby panny tajně na těle svém znamení kříže nosily; není to malá věc, která časem před hříchem ochrání, a mnoho dobrého způsobiti může.

8. I ono již dávnověké, v církvi svaté katolické známé a schválené, odpůstky od papeže Benedikta XIII. obdařené, nábožné pozdravení: „Pochválen buď Ježíš Kristus,“ načež se odpovídá: „Na věky buď pochválen,“ přináleží k pobožnosti, kteroužto panna Krista milovná pro lásku ku

---

\*) Gal. 6, 14.



Kristu nikdy nemá opomenouti. Jestli to veřejné velebení a vyznání Krista a jeho svaté víry, zvláště pak heslo pravého katolického křesťana. „Kdo mne vyzná před lidmi, toho já vyznám před Otcem svým nebeským,“ praví Kristus.\*)

## §. 2. *O rozmnožení známosti ve sv. náboženství.*

Známost svatého náboženství jest tak nevyhnutelně potřebná, že člověk bez té známosti nemůže dokonale nábožný život vésti; jakož i neznámost svatého náboženství původem bývá ukrutných výstupků. K známosti svatého náboženství může každý přijíti, an se toto svaté učení ustavičně přednáší, nábožné knihy rozšiřují, ano i těm jenž spasitelnou pravdu poznati touží, s hůry od Otce světél milost přichází. Jestli to velmi truchlivé, když se tak malá známost svatého náboženství zvláště u panen nachází, kdežto v pošetilých a hříšných věcech dobře zběhlé bývají. Nábožná však panna, která srdce své Kristu oddala, přičiní se:

1. Krista, jakožto svého nejdražšího Spasitele, a Jeho svaté náboženství, zvláště pak Jeho život, řeči a skutky co nejvíce možná poznati. Jest to také veliký skutek lásky k Bohu, a vážnost k svatému náboženství, které z úst Páně k spasení našemu vyplynulo, když se kdo snaží, dokonale je znáti. K tomu cíli mileráda poslouchá panna nábožná každé ponaučení, čítá nábožné knihy, a ráda rozmlouvá s lidmi bohomyšlnými.

2. Život některých Svatých, obzvláště svatých panen, má také Kristu oddaná panna dobře věděti.

---

\*) Mat. 10, 31.

„Život Svatých jest živé Evangelium,“ praví sv. František Salezský. Příkladem Svatých naučí se panna, jak se má světa, hříchu a marnosti odříci, panenství své ve vážnosti mítí, a nábožný, Kristu oddaný život vésti. Svatý byliť jsou lidé podobní nám; co oni mohli s milostí Boží a svou příčinnivostí dokázati, to i my dokázati můžeme. „Mohl-li ti neb jiní, proč ne ty, Augustine?“ ta myšlénka dodávala síly a chuti onomu velikému učiteli církve svaté, že z hříšného Augustina stal se Augustin svatý.

3. Panna, která Krista a Jeho svaté náboženství ve vážnosti má, často sama o těchto svatých a spasitelných pravdách s velikou vroucností přemejšlí, v mysli, čemu se naučila, co slyšela neb četla, opakuje, a čeho dostatečně pochopiti nemůže, na to se důvěrně svého duchovního otce táže. Mnoho také prospěje, když důležité známosti si písemně zaznamená.

4. Nejlépe ale každý známosti svatého náboženství nabude, a ve svém srdci zachová, když život svůj zcela dle svatého náboženství spořádá. Tenkrát jen člověk dokonale pozná, dle slov Pána Ježíše, že přikázání tato z Boha jsou; tenkrát nelze zapomenouti tyto svaté pravdy, když se ve všech myšlénkách, žádostech a skutecích zjevují. A proto také mnozí nepochopují, ano zavrhnou zákon Páně, že nikdy ještě dle něho živi nebyli, bytby jinak i sebe byli učenější.

5. Modlitba, jako ke všem věcem jest velmi potřebná, tak také k dosažení známosti ve svatém náboženství. Ponížená prosba k Otci světél rozvine roušku, kterou rozum lidský zastřen bývá, a Bůh se dá poznati těm, kteří s vraucností a

nábožným úmyslem po tomto poznání touží a za ně prosí. „Proste, a bude vám dáno.\*)

### §. 3. *Myšlenky a žádosti.*

Kdyby panna jakkoli krásně zevnitř spořádána byla, kdyby všechněm způsobům, které panně přísluší, dobře rozuměla, a tak si vážnost lidskou získala, nic by jí to neprospělo, kdyby mysl a srdce čistému panenství na odpor stálo. Myšlenky a žádosti dávají člověku pravou vnitřní cenu, ne pak pouhý lesk zevnitřního jednání. Panna tedy, která čisté své panenství i u vnitř zachovati chce, a po vyšší dokonalosti touží, za veliké provinění si to má pokládati, na marné, světské, pomíjející a hříšné věci mysliti. Tím větší hřích by to byl, kdyby po nasycení některé světské, aneb tělesné, aneb hříšné žádosti toužila. Poněvadž již na světě nebešťankou býti má, život její má býti samá svatost, ne hřích, myšlenky nebeské, ne světské, žádosti anjelské, ne pak nečisté. Obcování naše jest v nebesích.\*\*\*) Žádost mám rozdělenou býti s tělem, a býti s Kristem.\*\*\*) To jest obsah jejího nábožného myšlení a jejích čistých žádostí. Protož také

1. Coby v ní nějakou marnou aneb hříšnou myšlenku a žádost vzbuditi mohlo, toho ať se vyztríhá; na nic marného a hříšného ať nehledí, a nic takového ať neposlouchá. Odvrať oči mé, aby neviděly marnosti.†) Neposlouchejte proroků falešných; ††) porušují dobré mravy zlá rozmlouvání. †††)

\*) Luk. 11, 9.

\*\*\*) Fil. 3, 20.

\*\*\*) Fil. 1, 13.

†) Žalm 118.

††) Jer. 27, 9.

†††) I. Kor. 15, 33.

Všetečnost očí a poslouchání daremných řečí působí zlé myšlenky a rozněcuje hříšné žádosti, a u mnohé panny byl zrak a sluch prvním počátkem zkázy.

2. Aby však zlé myšlenky a žádosti hned v počátku udušeny byly, zapotřebí jest v tom okamžení, jak povstávají, tam outočistě své bráti, kde se všecka pomoc nachází, totiž k nebi. Tam tedy, drahá panno, utíkej před zlými myšlenkami a žádostmi, mysli čerstvě na věčnost, na Boha, na Krista, aneb načkoli svatého. Prospějeť také rozmlouvati s bohomyslnými lidmi.

3. V boji proti zlým myšlenkám na kolenou klečíc vzívej jméno Páně, před nímžto se i pekelníci třesou, volej ve vši důvěrnosti o pomoc, a Ten, který sám chce srdce tvé čisté míti, nebude prodlévati tebe vytrhnouti a vysvoboditi. Volati bude ke mně, a já vyslyším jej: s ním jsem v zármutku, vytrhnu jej a oslavím jej.\*)

Aby však mysl nábožné panny hned záhy nenasbírala všelikých předmětů, z čehož by pak zlé myšlenky a žádosti povstati mohly, má se aspoň těmito myšlenkami častěji zabývati:

a) Jak všecko marné a pomíjitelné jest na tomto světě, a jak by to nemoudré bylo, kdyby na tyto věci srdce své vázala.

b) Jak mnohý hřích, mnohá chyba, mnohá nedokonalost ještě vězí na duši její, a jak toho zapotřebí, aby se polepšila.

c) Jak se tomu neb onomu pokušení a příležitosti k hříchu vyhnouti.

d) Jak tomu neb onomu bližnímu v potřebách ku pomoci přispěti.

---

\*) Žalm 90.

e) Svůj anjelský úmysl, že nechce dle tohoto světa v ničem se řídit, že jen Kristu se zalíbí jest upřímné předsevzetí její, často si má v mysli připomínat, a při tom prozřetelnost Božskou, která ji podivnými cestami k věčné blaženosti vede, rozjímat a zvelebovat.

f) Často se vmyslit do nebe, s Kristem, s anjely a svatými, jakoby vůkol ní byli, se obírat. Jestli to budoucí její společnost na věčnosti, tedy jest dobré, s nimi již nyní známost učiniti.

g) Často myslet na smrt a na věčnost, obzvláště si má představovat ty krásné odměny, které ji očekávají, jestli Kristu věrná zůstane, a jak truchlivá byla by to ztráta, kdyby byla Kristu nevěrnou.

h) Myslet na povinnosti svého povolání a na svou každodenní práci, jest velmi prospěšné, jen když se při tom nezapomíná na Boha, na Krista, na věčnost, na modlitbu.

#### §. 4. *Samota.*

Panna, která jen ve světských společnostech své zalíbení má, v skutku na jevo dává, že svého panenství málo si váží. Není lehkou naléztí společnosti tak nábožné, kdeby se proti svatému náboženství, proti čistým mravům, zvláště proti čistému panenství nemluvalo, ano v mnohých spolcích špatné, nečisté řeči bývají předmětem obyčejného vyražení. Skutkové však, kteří se ve mnohých spolcích páší, zrovna směřují na zkázu nevinnosti, an známky rozpustilé chlípnosti se všech stran na sobě nesou, jako jsou spolky taneční, noční schůzky a procházky, mnohé hry, jejichžto oučel jest požívání tělesných rozkoší. Jest to tedy panna sty-

dlivá, která se po takových spolcích shání? Může-li při takových příležitostech její čistota bez porušení obstáti? Kdo miluje příležitost k hříchu, miluje hřích. Nemá tedy panna nábožná, čistotu svou milující, žádného zalíbení ve zhejralých společnostech míti. V tichoučné samotě jen může pravá nábožnost, růže vyšší lásky a lilium anjelské nevinnosti ušlechtilé kvěsti. V samotě se modlitba a nábožné rozjímání, jenž jest podporou čistoty a milé zaměstnání panny, světa se vzdalující, lépe daří. V samotě se panna může více obíratí a těšiti s Kristem, jakožto předmětem své čisté lásky. Tím se vyhne hluku světskému, nevidí tolik marností, což vše mysl roztržitou působí a k zlému zavádí; tím se vyhne všelikým příležitostem k ná-kaze a hříchu.

Přijmi, nábožná panno, tuto mou upřímnou a zkušeností ztvrzenou pravdu:

1. Nevycházej bez důležité potřeby nikdy z domu. Jen chrám Páně, vyučování ve svatém náboženství, posluha chudým a nemocným, obstarání povinných prací, aneb návštěva bohomyslné sestry má tebe vylákati z oblíbené samoty.

2. Vyhýbej se spolku s lidmi nectnými, zvláště pak s mužskými rozpustilými. Přicházejí častokráte v rouše ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví.\*) A kterak se poznají tito? „Po ovoci jejich poznáte je,“ praví Kristus. Pokud jejich chování jest ctnostné, pokud řeči mravné a nábožné, nejsou nebezpeční; jestliže však se uchylují na cesty křivé, počínají-li se chovati jen v něčem nešlechtně, a prohazují-li slova buď proti náboženství, buď proti mravopoctnosti, aneb proti čistotě;

\*) Mat. 7, 15.

jest-li chování jejich na jiných místech rozpustilé: tu již na čase jest, by se takových ctnostná panna docela vystříhala. Zvláště, milá panno, se varuj těch, jenž vůbec ve zlé jsou pověsti; neboť s takovými nejsnáze o svou dobrou pověst přijíti můžeš.

3. I nepobožných osob svého pohlaví se varuj; často se skrývá jed tam, kde jej nejméně míníme nalézt. Bytby se jakási panna i sebe nábožnější zdála, a v některých jen věcech světa se držela, již jest nebezpečna pro tebe; když s ní budeš zacházeti, lehko seslábneš ani neznajíc, a dáš se konečně i k světu zavésti. Máš-li však ten svatý úmysl, abys rozpustilou na dobrou cestu přivedla, zacházej s ní s velikou opatrností. Nespoléhej se na svou sílu, nevěř příliš mnoho sama sobě. —

4. Neukazuj se ani příliš často na veřejných místech; tím se dělávají zbytečné známosti, tím touha zniká u tebe po zalíbení se světu, ano i touha po marných kratochvílech.

O svatá samoto! tys v pravdě pevný hrad, kde nevinnost bez zkázy obstáti může. Jako se jen v samotě srdce lidské Bohem obíráti může, tak jen v samotě Bůh mluví k němu. „Uvedu je v samotu jejich, a tam k srdci jejich mluviti budu,“ dí písmo svaté.\*) Panna nábožná v samotě není nikdy sama; Kristus jest ve spolku jejím.

### §. 5. *Obcování s lidmi.*

Jakkoli život panny nábožné soukromný býti má, jsou předce okolnosti, v kterých panna s jinými lidmi zacházeti přinucena jest. Jestli tedy

\*) Ozeáš 12, 14.

povinnost aneb potřeba toho káže, aby s jinými lidmi zacházela, tedy ať jest obrazem vznešeného, šlechtného a příkladného se chování. „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a velebí Otce svého, jenž jest v nebesích,“ praví Kristus. \*)

Panna tedy, jenž do společnosti lidských přichází, má aspoň tato pravidla zachovávat, nechce-li se ani proti Kristu, ani proti čistému panenství, ani proti slušnosti provinit.

1. Vždycky ať jest tichá a mírná, ne mnoho řečí a smíchu. Není to slušná věc pro pannu, aby ve společnostech sama jen řeč vedla, a smíchem přílišným svou rozpustilost a nezdvořilost na jevo dávala. Tichost a mírnost jest krásná ozdoba ctnostné panny. Sám Kristus k té tichosti vzbuzuje, an praví: Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí duším svým. \*\*)

2. Ponížena jako Kristus. Kristus se ponižil až do nejpotupnější smrti kříže; Jeho tedy nevěsta ať se pro Něho pokládá všude za nejposlednější. Pochvala nesmí se jí líbiti, ani opovržení ji mrzeti. Pochvala bývá častěji přetvářena, a pod rouchem pochlebenství bývá skrytý meč k záhubě panny. Opovržení se stává velmi často jedině pro ctnost, pro nevinnost, pro stydlivost, pro nábožnost; ale mnohem lepší bývá a duši prospěšnější, nežli lstivé pochlebování.

Nic není naproti tomu protivnějšího a pro pannu neslušnějšího, jako když všude jen přednost a marnou chválu vyhledává, a při nejmenším opo-

\*) Mat. 5, 16.

\*\*) Mat. 11, 29.



vržení mrzutost na sobě ukazuje. Tuť v pravdě jest viděti, jak lichá jest její nábožnost, a jak málo na to dbá, aby se jen samému Kristu zalíbila. Jen ten pochválení hoden, koho Bůh chválí.\*)

3. Svatě stydlivá budiž panna, neboť stydlivost jest pravý anjel strážný nevinnosti. Pokud panna dokonale stydlivá, nikdy není k obávání, že čistota její bude porušena; jestli ale, ať i v nepatrných věcech, proti stydlivosti se proviní, tu již stojí na nebezpečné cestě ku zkáze čistoty své. Pročež

a) Ve společnosti s mužskými nemá se semotam všetečně ohlížeti, ale oči své spíše stydlivě sklopené míti. Oknem přichází zloděj do domu, a okem hřích do srdce. Sám Kristus o ošťihání očí takto dí: Svíce těla tvého oko tvé jest. Bude-li oko tvé sprostné, tělo tvé všecko bude světlé; pakliž bude nešlechtné, také tělo tvé bude tmavé.\*\*)

b) Panna opravdu stydlivá, Krista milovná nemá nikdy tancovat, ani ve společnostech tanečníků se zdržovat, ani na tanec všetečně se dívat. (O tanci stojí dále zvláštní pojednání.)

c) Na žádný způsob nesmí se panna sebe dáti dotýkati, objímati, líbati, tím méně smí cos horšího si dovoliti. Všecko k vůli Kristu. Tělo své má nábožná panna vždy za cos svatého míti, čehož se nesvatá ruka nemá dotýkati. Velmi krásně o neporušeném zachování těla praví svatý apoštol: Což nevíte, že těla vaše jsou chrámové Ducha

\*) II. Kor. 10, 18.

\*\*\*) Luk. 11, 34.

svatého, a Duch Boží přebývá v vás? Kdoby pak porušil chrám Boží, ztratí ho Bůh.\*)

d) Kde se cos neslušného mluví, jak to nyní skoro vešměs se stává, tam se panua nábožná dlouho nezdržuje, nýbrž spěšně utíká. Co stydlivé ucho uráží, to se jistě stydlivé panně nelíbí.

e) Sama ale ať si ani žertovného slova nedovolí, coby proti stydlivosti a pravé nábožnosti bylo. Čím srdce přeplněno, tím ústa přetýkají. Co mluví, budiž vždy počestné a mravné. Nepobožných a marných řečí varuj se; neboť velmi mnoho prospívají k bezbožnosti.\*\*)

4. Panna nábožná nesmí se také nikdy hněvati, s nepřátely vlídně má mluvit, a nepřátely ráda smířiti. Kdyby se i jí ublížilo, o smíření se má přičiniti. Toť přináší s sebou zákon lásky od Krista ustanovený, abychom nepřátely milovali, jim dobře činili, za ně se modlili; láska to také jest, když se o to přičiníme, aby se nepřátelství zrušilo, a aby všude jen svatá svornost panovala. Tak se ukáže panua co pravá následovnice Ježíše Krista a co anjel pokoje ve společnosti lidské.

5. Jako v samotě jen nebeskými myšlénkami se obírá, tak ani ve společnostech s myslí je nepouští. U prostřed společnosti je neustále, jako v samotě jen u Krista, jakožto předmětu lásky své. Tím není v nebezpečství, že nakažlivého jedu ze spolku s jinými do sebe vsaje, ani že nábožné její smýšlení porušeno bude.

### §. 6. O tanci.

Ačkoli tanec vešměs nejoblíbenějším vyražéním obojího pohlaví jest, a velmi mnoho těch,

\*) I. Kor. 3, 16.

\*\*\*) II. Tim. 2, 16.

jenž na tanci nic chybného nenacházejí, ano jej za jakous ctnost k způsobnosti přináležející mají, a tím také tanec zastávají a schvalují: proto se předce nehrozím ztvrzovati, že jest tanec, povážíme-li nepřístanně okolnosti, v kterých se děje, a slabost člověka, kteréž jest vždy podroben, velmi nebezpečný čistotě panenské. Mimo to, že toto vyrazení jest z částky zbytek modlářství pohanského, an pohané tancem a jinými podobnými rozpustilostmi modly své ctíli, co dílem z nevědomosti, dílem ze svých porušených naruživostí činívali, a že jest, jako se nyní vůbec provozuje, znamením mysli zdivočilé: tanec se vším tím, co se při něm děje, dává k mnohému zlému příležitost, tak že si dábel nemohl nic příhodnějšího vymysleti, nežli takový rozpustilý tanec, aby čistotu panenskou kazil a hubil.

1. Tu přichází panna do spolku takových lidí, jejichžto srdce světskými, tělesnými naruživostmi naplněno jest, kde žádný nezpomíná na to, což svatého a nábožného. Dle společnosti se pozná, jaký kdo sám jest. Se svatým svatý budeš — s převráceným převrácený budeš.\*) Tu oko nešlechtné slídí po vlnách jejích, a srdce není vzdáleno od toužení po požívání nečistých rozkoší.

2. Při tanci přichází panna do rukou těch, kteří ji chtějí pouze k svému vyrazení použití, nechá sebe neslušně dotýkati, cožby si nikdy jindy nedovolila; tím se s obou stran rozněcuje hříšná žádost, kterou vlastním jménem jmenovati nesluší.

3. Tu vidí panna nesčíslné množství z celého světa dle možnosti sebraných marností k obveselení přítomných, jako: noční doba, množství

\*) Žalm. 17, 28, 29.

světěl, hudba vábná, osoby v oděvu rozkošném, a mnohé jiné tak lákavé věci, že není možná, aby se srdce panny i sebe ctnostnější k těmto marnostem nenaklonilo, a v nich zalíbení nemělo, bytby se jen na to vše dívala.

4. Mezi tancem jaké jsou tu řeči, jak lahodným jedem oslazená svůdníků slova, směřující jen na tělesnou lásku (smím-li to jakou láskou nazývati!), k tomu nápoje krev rozpalující, a tím i zlou žádost podněcující. Tu se činí častěji úmluvy, které snad ještě toho dne k vyplnění přicházejí.

5. A kdyby se ani toho nestalo: která panna může za své srdce, aneb za srdce jiného státi, jemužto zde pohoršení dala, an jej svou vábností k sobě přilákala, aneb k lehkým a hříšným myšlenkám povzbudila? Praví se ovšem o veřejném dohlížení, může-li ale kdo do srdce nahlédnouti? aneb může-li oko dohlížitelů také všude i do skrytých míst dohlížeti? aneb, kde jsou ti dohlížitelé?

6. Tanec jest na větším díle jen tělesná rozkoš, ano někdy se ním skrytá chlípnost projevuje, jak u toho, kdo se naň s potěšením dívá. Ony zpupně a vilně vystrojené postavy, ono nevyhnutelné vespolek se dotýkání, objímání —, oko všečetné a t. d., co jest to jiného? Rozpomeňme se jen na tanec dcery Herodiadiny a na krále Herodesa, jenž na ni patřil? Jak ukrutný byl následek tohoto ohavného vyrazení, k čemuž jen vilnost krále Herodesa zavedla!

7. Tanec škodí také mnoho na duši, an mysl panny, jakož i každého jiného milovníka tance roztržitou působí. Tím kazí pobožnost srdce a odnímá schopnost k dosažení vyššího stupně křesťanské dokonalosti. Takový člověk touží jen po

zemských rozkošech, kdežto jedna ještě nezmizela, a druhá mysl i srdce zabavuje.

8. Povážíme-li zvláště nynější divoké tance, směle můžeme celému světu říci, že se nesrovnávají s křesťanskou vážností, zdrželivostí, zapřením sebe samého, a následováním Krista. Nábožný křesťan spojuje vždy časnost s věčností; jeho život věčný počíná se již v tomto vezdějším životě. On chvátá s velikou hbitostí k vyměřenému cíli, a umí si odepřít všecko to, coby jej na cestě té mohlo zdržeti; pročež se nedá žádné nízké bujné radosti podmaniti. On požívá rád nevinných radostí, ale jen těch, které jej v nábožných úmyslech mohou síliti, aneb samy v sobě již nábožné jsou. To pak, v čem si nejvíce oblibuje a v čem nejsladší potěšení nalézá, jest Bůh, Kristus, neporušené svědomí, čistota srdce, a jistá naděje života věčného. Než-li by ale nějakou ničemnou radovánkou jeden neb druhý těchto klenotů měl ztratiti, raději si volí celý čas života svého beze všech radostí tohoto světa živu býti. Na cestě takového snažení má ustavičně před očima svýma onen nejvznešenější vzor všelikých ctností, Ježíše Krista, Jej následovati, Jemu více a více podobným se činiti, jest nejprvnější záměr příčinnivosti jeho; onť dobře ví, že jen ta cesta jej zde a na věčnosti blaženým činí. To jest obraz nábožného křesťana, při čemž každý sám nahlíží, že rozpustilý tanec jízlivé lysiny v životě křesťana činí, ano křesťana o jeho důstojnost připravuje.

9. Tanec, jak se obyčejně stává, ruší den nedělní a sváteční. Tyto dnové jsou pouze obětování službě Boží; mysl však těch, jenž se rádi tancem zabavují, vzdálena jest od pobožnosti, a byť i srdce při pobožnostech cos dobrého do sebe

nashromáždilo, při odpoledním a večerním tanci všecko ztratí, a mnohá panna, kterážto za celý týden hrubé viny na sobě nemá, v neděli aneb ve svátek mnohokrát veliké břímě hříchů na sebe uvalí. Ku zdokonalení a posvěcení má den Páně sloužiti; zatím slouží ku zkáze a nepravosti. Tanec připojovati a přirovnávati k pobožnosti jest velmi hříšné, nesmyslné a směšné. Kterak pak se srovnává Kristus s Belialem?\*) Tak daleko se zalespila mysl lidská, že tuto nesmyslnost ani nepoznává!

10. Jaká zkáza při tanci divokém na zdraví! Svatá povinnost to jest, o zdraví své se starati, a kdo se nestará, svévolně si života ukracuje. A zde to noční bdění, unavení, upocení, nastydnutí a t. d., což vše strašné následky na zdraví mívá, nemá za nic pokládáno býti! Z ohledu toho i zemské řízení duchovním pastýřům to na srdce klade, aby mládež od tance zdržovali.

11. Tanec hubí také spokojenost domácí. Až posud se nacházejí nábožní rodičové, kteří to nemile nesou, když dcery jejich rozpustilostem tanečním se oddávají, dobře vědouce, jak mnohonásobnou zkázu tanec za sebou táhne. Z toho pocházejí nevole, rozepře, mrzutosti mezi rodiči a dětmi, jenž spokojenost domácí podkopávají.

12. Tanec bývá příčinou vlastní nespokojenosti. Každá časná radost bývá příčinou nespokojenosti již tím samým, že pomíjí; tím více tanec, jenž srdce panny jímá. Jak snadno tomu uvykne a když toho nemůže dosíci, aneb stáří, starosti a jiné okolnosti tomu nedovolí, tu se trápí, tu nařiká, tu se za nešťastnou pokládá. Ano i při tanci

---

\*) II. Kor. 6, 15.

mnoho se jí může přihoditi, což jí na dlouhý čas i navždy nespokojenou učiniti může.

13. Tanec přivádí pannu mimo to ještě ku mnohým hříchům, jako: k neposlušnosti, k podvodům, ke lži, k nenávisti, pýše, k závisti, ctižádosti, k nestydatosti, k tělesné lásce, i také k opilství a jiným nepravostem, což vše z panny ohyždného, opovržení hodného tvora činí. Tak se panna připravuje o svou čest a dobrou pověst.

14. Tanec i časnému jmění škodí, tak sice, že častěji i pracně vydělaný peníz marně se vynaloží. Tu jest zapotřebí krásného oděvu, který při jediném tanečním vyrazení porušení beře; tu se mnohé výlohy činí na marné šperky, kterými se tanečnice jedna nad druhou chce vyznamenati; tu opět, což se mnohokrát stává, musí peníze přispěti těm, s nimiž chce své vyrazení míti. To vše dává pohnůtku ke všelikým podvodům a krádežím; tím přichází mnohý o své jmění, jenž ani podílu na takovém vyrazení neměl. Vímeť také o té nesmyslnosti ve mnohých městech, že pro tanec mnohé věci zastavují, i také dluhy dělají, které zaplatiti sotva kdy mohou.

15. Tancem se mrhá drahý čas. Po několika hodinách nočního tance následuje spaní v čas k práci ustanovený. A byťby se práce jakákoli konala, mnoho ceny do sebe nemá, an zemdlení oudové neschopní jsou k dílu uloženému.

Kdokoli toto vše upřímně pováží, nevyhnutelně uznati musí, jak velmi škodlivé jest nestřídmé požívání tanečního vyrazení jak jmění, zdraví, cti a dobré pověsti, tak ctnosti, zvláště čistotě panen-ské. Kdo chce zle činit, může všudy zle činit; kdo ale ke zlým skutkům příležitosti i podnětu hledá, ten jest mnohonásobný bezbožník. Jsouť sice lidé,

kteří tomuto vyrazení velikou přednost dávají, a je vylíčenými slovy a nucenými důvody hájí; není však tyto jejich důvody zapotřebí vyvracet, an tak málo síly do sebe mají, že sami od sebe rozpadají, k čemuž jen zdravého povážení a nestranného posouzení zapotřebí.

### §. 7. O střídmosti v jídle a pití.

Střídmost v jídle a pití zachovávati jest sice povinnost každého křesťana, nejvíce však sluší a prospěje panně, jenžto se službě Boží a vyhledávání svého spasení oddává. Ku střídmosti napomíná svatý Pavel: Jakožto ve dne poctivě chodme: ne v hodování a opilství — ale oblečte se v Pána Ježíše Krista.\*) Království Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém.\*\*\*) Ve svém psaní k Filipenským tentýž apoštol Páně nestřídmé lidi, jenž v pokrmech jedinou útěchu svou nalezají, nazývá nepřátely kříže Kristova — jichžto Bůh břicho jest.\*\*\*) Zde tedy napomenutí i upřímnou výstrahu pannám podávám:

1. Aby meze střídmosti nepřekročila, aby pokrm, ježž požívá, nebyl pouze tělesným, ale spolu duchovním pokrmem, aby tím spíše ctnost střídmosti zachovávala; modlitbou žehná pokrm svůj; při jídle pak obrací myšlénky své více k štědrému Dárci pokrmu, nežli k daru, kterého požívá. Tak vyplní, k čemu svatý Pavel napomíná:

\*) Řím. 13, 13.

\*\*) Řím. 14, 17.

\*\*\*) Fil. 3, 18, 19.



Budto že jíte, neb pijete, neb cokoli jiného činíte, všecko činite k slávě Boží.\*)

Nedávno povstal onen způsob, že se ke stolům bez modlitby sedá, a od stolů bez modlitby odchází. Tím se nábožná panna nebude řídití, bytby i posměchu došla; tento způsob není ani křesťanský, ani lidský.

2. Panna nábožná, střídmá, zdrželivá jen tolik pokrmů požívá a nic více, než co potřebuje k zachování života a zdraví. Příliš mnoho pokrmů požívati jest u mnohých lidí jen pouhá navyklost, škodí však velmi panenské čistotě, an tělo tím bujní a tělesné žádosti vznikají. Bez střídmosti nelze vyhnouti se žádostem k nečistotě.

3. Volí si raději sprostší pokrm, než lahodnější; i to přináleží ku střídmosti a zdrželivosti. Požívání lahodných pokrmů jest pouze tělesná rozkoš, a všechněch takových pokrmů má se panna, ctnost čistoty milující, docela vystříhati. Zalíbení v rozkošných pokrmech přivádí k mlsnotě, kterážto častěji příčinou mnohých trpkých následků bývá, jako nouze, krádeže, posměchu a více. Jest sice pravda, že i lahodnější pokrmy štědrá ruka Páně nám dává, kteréžto s díkyčiněním požívati máme; nicméně tak málo jim zvykati máme, aby nám těžko nebylo jich ozeleti, an častěji nemůžeme jich dosíci, aneb jich ani pro zvláštní příčiny požívati nesmíme. Mnohé lahůdky nám také proto Pán Bůh předložil, abychom se mohli v ctnosti zdrželivosti cvičiti.

4. Co se zvláště pítí dotýče, tu panna nejvíce má býti opatrná a zdrželivá. Časté požívání silných a opojných nápojů zavádí k mnohým leh-

†) I. Kor. 10, 31.

kostem a výstupkům, kterých se panna má vždy co báti. Mnohá panna nedala se svěsti ke zlým činům, leč jen oklamána jsouc prudkým nápojem. Přijde-li pak takové pití u panny do zvyku, tedy veta po její panenské vážnosti, veta po dobré pověsti i po budoucím štěstí. Napomíná sv. apoštol Pavel: Neopíjejte se vínem, v němž jest chlípnost, ale naplnění buďte Duchem svatým.\*) Pročež rádím, aby panna vodou se upokojila, a požívá-li jiného nápoje, tedy jen velmi skrovně, aneb na určení lékaře v čas nemoci.

5. Ku střídmosti přináleží také věrné zachování postů od církve svaté ustanovených. Již naše svaté náboženství posty prikazuje, které Ježíš Kristus svým postem posvětil, jehožto svatí apoštolé a všickni věřící následovali, církev pak svatá jisté dny a způsob postů ustanovila. Kdo si Krista málo váží, a církev svatou zavrhuje, ten ovšem ani posty nezachovává, jakož naproti, kdo posty nezachovává, zamítá církev a pohrdá Kristem. Panna však Krista milovná svědomitě zachovává, co církev Kristova předpisuje, obávajíc se hrubé neposlušnosti, a provinění se proti Kristu. Jako mírné posty zdraví člověka podporují, tak také duši jsou velmi prospěšni, an ku smíření se s Bohem dopomáhají,\*\*) a dle učení církve svaté, chyby potlačují, mysl pozdvihují, cnosti udělují i odplaty.\*\*\*) Krásně také zdržení se od masitých pokrmů v jisté dny vyobrazuje zdržení se od tělesných žádostí, kteréžto připomenutí panně velmi jest prospěšno. Nemínímť, aby panna více postů

\*) Ku Gal. 5, 18.

\*\*\*) Joel 2, 12—19.

\*\*\*) Prefací postní.

držela než co svatá církev ustanovuje, lečby její zkušený zpovědník to za dobré uznal.

### §. 8. O oděvu.

Oděv Krista milovné panny nesmí nic marného a nádherného do sebe míti. Nezáleží sice panenství v oděvu chatrném, nýbrž v srdci čistém; předce však se má panna všeho vystříhati, čím se milování světa a marnost na jevo dává. „Nesrovnávejte se s tímto světem“ jest napomenutí sv. Pavla.\*) Velice se mýlí, kdo se domnívá, že naše svaté náboženství žádný zřetel nebéře na oděv člověka, a že skvostnost oděvu nezamítá. Povážíme-li, z jakých pramenů láska k nádhernému oděvu pochází, a popatříme-li na těžké následky, jež po sobě zanechává, ano i trest, kterým Pán Bůh těm vyhrožuje, jenž se marně odívají: tu teprv vidíme, že nádherný oděv zavržení hoden jest, zvláště u panny, která se ještě nechce Krista spustiti.

1. Nádherný oděv jest znamení pyšného ducha. Proč se skvostně odívají panny? Aby se jiným vyrovnaly, aneb nad jiné se vynesly; aby svým oděvem se na odiv postavily; aby se komusi zalíbily; aby se svou mohovitostí vychloubaly. Zdaž toto vše není znamení hrubé pýchy?

2. Nádherný oděv jest urážka stydlivosti panské. Tímto oděvem míní panna krásu svou vyvýšiti, své vnady ukázati, a tak slídivé oko všečetných a dosti nestydatých mladíků na se přitáhnouti. Zvláště nestydatost jeví jistí způsobové oděvu, kde se tělo obnažuje, o čemž dí svatý Je-

\*) K Řím. 12, 2.

ronym: „Bělounek obnažují ramena a —, a jakoby vidiny nechtěly býti, spěšně zakrývají, kdežto samochťíc je odkryly.“ A bytby panna ani zlého úmyslu u sebe neměla, předce stydlivost u jiných uráží, kdežto této ctnosti tak dobře u jiných, jako sama u sebe šetřiti má. Běda člověku tomu, skrze něhož přichází pohoršení, praví Kristus.\*)

3. Nádherný oděv působí zbytečnou ujmu časného jmění, jenž na spasitelnější způsob může vynaloženo býti. Jak mnohý dobročinný skutek zanedbá se častěji pro marnou ozdobu! Jak odporné jest to, viděti zde vyšperkovanou osobu, a zde dosti bídně zakrytou nahotu, kdežto by odložením jediného zbytečného klenotu dokonale spo-  
moženo býti mohlo! Není mimo to divu, že v mnohém domě jmění častěji okamžitě hyne, když je dcery na marné šperky roznoší, načež následuje, co spravedlivý trest Boží, chudoba a snad i nahota.

4. Nádherný oděv trest Páně na sebe volá. Nádherný oděv málokdy bez viny bývá, pročť i trestu Božího hoden, nicméně písmo svaté výslovně trestem hrozí těm, jenž v marném oděvu své zalíbení mají. Abych jiných důvodů neuváděl, připomenu jen onen příběh o bohatci, o kterém Spasitel náš Ježíš Kristus vypravuje.\*\*)

K odsouzení jeho zajisté přispělo i to, že se nádherně odíval. Člověk jeden, praví Kristus, byl bohatý, kterýž se oblécel v šarlat a kment —. A jaký následoval trest? Umřel bohatec a pohřben jest v pekle.

5. Nádherný oděv kazí pobožnost srdce. Kdo

\*) Mat. 18, 7.

\*\*) Luk. 16, 19, 22.

se příliš stará o krásný oděv, více myslí, více hledí na zevnitřní ozdobu, nežli na vnitřní pobožnost, ano i jiné z pobožnosti vytrhuje. Protož přikazuje svatý apoštol Pavel, aby ženské pohlaví hlavu svou zvláště při veřejných službách Božích krylo,\*) nemaje jiného oumyslu při tom, než aby se pohoršení a výtržky při pobožnostech zamezily, an dokládá, aby to činily ženy a panny pro anjely, buďto pro ony neviditelné duchy, jenž při drahých obětích a při jiných pobožnostech přítomni jsou, a každou výtržnost a pohoršení trpce nesou, aneb pro čisté a nevinné lidi, jenžto by neopatrným pohledem pohoršení si bráti mohli. Tak svatý Ambrož, biskup Milanský, trpkou domluvu dal jakési nádherně vystrojené ženě, a nepřipustil, aby v tomto oděvu do chrámu Páně vstoupila.

6. Panna nádherně oblečena jest zcela Kristu nepodobna. Náš drahý Spasitel, chudinký a ponížený, jen prostým vlněným oděvem se odíval, kdežto šarlat, kment, zlato, perly v Jeho moci byly. Jak málo se srovnává Kristus trním věnčený a marné třepení na hlavách, Kristus ukřižovaný a panna pyšně vystrojena! Pročež praví svatý Cyprián: „Panny, hedbávím a šarlatem oblečené Krista obleci nemohou, zlatem a perlami ozdobené, ozdobu srdce svého a duše své ztratily.“

Budiž mi volno, zde obraz ctnostné panny v mírném a duchu křesťanskému přiměřeném oděvu představití.

Oděv panny Krista milovné nemá nic marného a nádherného na sobě. Oděv ten oudy její stydlivě kryje. Nespatřují se na ní žádné marné

\*) I. Kor. 11.

a drahé šperky a skvostné okrasy; mnohou jen krásný prostinký křížek. Vlasy její jsou čistě spořádány, a co nejprostěji zapleteny. Nekadeřaví tedy vlasy, ani zlatem neobkládá,\*) ani uměle neplete\*\*) skromná křesťanská panna. Oděv panny nábožné jest sice dle stavu a jmění jejího zřízení, ale spíše sprostější, než nádhernější. Netratí čest, ani rod svůj nezahanbuje panna z rodu vznešenějšího, když z lásky ku Kristu a z pravé křesťanské pokory prostějším oděvem se odívá.

### §. 9. O pracovitosti.

Panna Krista milovná nesmí býti lenošná, nýbrž nějakou užitečnou prací neustále zaměstnána. Práce jest povolání člověka zde na světě. V potu tváři své budeš sobě chleba dobývati, pravil Hospodin prvním lidem v ráji. Mimo to ochraňuje pracovitost před hříchem, zvláště pak v čas pokušení velmi člověku prospěje. David nehřešil, pokud nelenošil; tak mnohý nedopustil se zlého činu, pokud užitečnou prací se zaměstnával. Jak mile přestala práce, oddal se hříchům, na které dříve ani nemohl pomysleti. Člověk pracovitý ochrání se také před chudobou a nouzí. Zde uvádím, co písmo svaté lenošnému člověku praví: Přijde k tobě jako pocestný chudoba, a nouze jako muž zbrojný. Pakli nebudeš lenivý, přijde jako studnice žen tvá, a chudoba uteče daleko od tebe.\*\*\*) Pracovitost jest také krásným pramenem dobročinnosti, buďto že pracovitý člověk prací

\*) I. Tim. 2, 9.

\*\*) I. Pet. 3, 3.

\*\*\*) Přísloví 6, 11.

svou na almužny něco přisetří, aneb potřebným bližním svým v práci ku pomoci přispívá. Krásná jsou slova svatého apoštola Pavla, které se zde výborně hodí: Kdo kradl, již nekrad, ale raději pracuj dělaje rukama svýma, což dobrého jest, aby měl z čeho udělití nouzi trpícímu.\*) Sám pak slova svá svým příkladem ztvrdil, an v Miletu shromážděným křestanům pravil: Stříbra a zlata neb roucha nežádal sem od žádného, jakož sami víte, že toho, co mi potřebí bylo, i těm, kteříž jsou se mnou, dodávaly ruce tyto.\*\*\*) On skutečně ve dne dělal koberce, a v noci kázal. Nejkrásnější ale příklad, jak jiných cností, tak také pracovitosti spatřujeme na Synu Božím, Ježíši Kristu, jenžto pěstounu svému v těžké tesařské práci byl nápomocen, a pak hledaje duše lidské až do umdlení pracoval.

Nahlížejíc tedy panna nábožná potřebu i užitečnost pilné pracovitosti, mileráda ruku svou ku práci vztáhne, a dle těchto pravidel se řídití bude:

1. Neoddá se zahálce, ani žádným titěrným pracem; neboť pracovati bez dobrého oučelu jest tolik, co zaháletí. I lenivá ospalost jest pracovitosti na odpor, pročež čilá a pracovitá panna nespí déle, než sedm hodin. To dovává panně síly, čerstvosti ano i bystrého rozmyslu ku práci.

2. Nikdy se žádné práci nevyhýbá, a která práce jest uejnepříjemnější a nejsprostší, i tu s radostí koná. Vybírání v práci vyzrazuje buďto lenost, aneb pýchu.

3. Bližním svým, kdykoli toho zapotřebí,

\*) Efez. 4, 28.

\*\*) Skutk. 20, 33, 34.

ochotně i také bez požádání v práci pomáhá. Toť jest skutek, jenž k dobročinnosti přináleží, a pannu velmi šlechtí.

4. Ona pracuje vždy jen z lásky k Bohu, a od Boha také požehnání prací svých očekává; pročež před prací, při práci, po práci Boha na paměti má, a k Němu se modlí. Ona nezapomíná při práci na Krista, jemuž oddala srdce své. Ona prosí při práci o trpělivost, bez kteréžto každá práce jest velmi obtížná, a málo se daří.

5. Práci nezanedbává pro pobožnost, ani pobožnost pro práci. Obé se dá krásně spojití, kde pravá pobožnost a pilná pracovitost své sídlo má.

6. V každé práci hledí, co nejvíce možná, zkušenosti, hbitosti a obratnosti nabýti, bez čehož častěji práce bývá marná, aneb neužitečná.

7. K práci připojuje pořádek a čistotu. Pořádek v každém podniknutí jest původ dobrého zdaření; protož potřebnějším a důležitějším pracem se dává přednost, méně však důležité se odloží na čas příhodný. Kde pracovitá dívka bydlí, tam se na každé věci spatřuje příjemná čistota a rozumná spořádanost.

### §. 10. O dobročinnosti.

Jako paprskové světla se na všechny strany rozšiřují, tak nábožná panna paprsky své dobročinnosti všudy vůkol sebe rozprostírá. Panenství bez dobrých skutků nemá žádné vnitřní ceny, jako lampa bez oleje. Srdce panenské, které jen Kristu zcela oddáno jest, take jen z lásky ku Kristu rádo dobře činí, a žádné jiné odplaty nežadá, než lásku Kristovu. Drahé jsou nábožné panně slova Kristova: „Co jste učinili jednomu



z bratří mých nejmenších, mně jste učinili," protož v každém potřebném člověku vidí samého Krista, a své upřímné, čisté lásky plamen dobročinnosti na jevo dává, a jakoby jistě sama na sebe zapomněla, ano i svůj život ráda obětovala, kdyby Kristu dobrodiní prokázati mohla, tak zapomíná při své dobročinnosti na sebe, a službě chudých a opuštěných ráda se obětuje. Pláč opuštěného sirotka, vzdýchání bídného kmeta, slzy nouzi trpícího chudince, bolesti nemocného lazara pronikají srdce její outrpné, a nakloňují ke všem skutkům milosrdenství. Zkrátka, ona jest dobročinná, jako Kristus. Protož také jen pokynutí jest zapotřebí panně nábožné, a dobročinnost její se mile rozvinuje.

Zde tedy některá pokynutí činím, a důvěřuji se, že nebudou bez oučinku zde státi.

1. O chudé a opuštěné má obzvláštní péči Kri.ta milovná panna; na jejich pokrmu, ošetření, ošacení ráda všecko obětuje, co ve své moci má. Často podá své jídlo lačnému, svůj oděv nahému. „Chleb svůj s lačnými a chudými jez, a z oděvů svých nahé přikrývej," tak napomíná starý Tobiáš syna svého.\*) Milo jest zajisté dáti časné věci a získati věčné; pročež blaženěji jest dáti, nežli bráti.\*\*)

2. V nemocech, obzvláště u chudých a opuštěných, ukazuje se co pravý utěšený anjel, poslaný s blažené výsosti. Všecky nepříjemnosti hrdinskou myslí a láskyplným srdcem přemáhá, a nehrozí se ani nákazy, ani smrti. Žádný nemá větší lásky nad tu, jako kdo pokládá duši svou za

\*) Tob. 4, 17.

\*\*\*) Skutk. 20, 35.

bratry své, praví Kristus.\*) Svou ochotnou poslušnou hledí ulehčiti bolesti jejich, podávajíc léky s hůry požehnání v srdci žádá, berouc je na své ruce láskou plápolá. Ona se stará o lékařskou pomoc i o užitečné léky, přestlává postele, všecko čistí, k trpělivosti příkladem Pána Ježíše vzbuzuje, ano svou anjelskou přívětivostí těší a léčí opuštěného. Blíží-li se poslední doba nemocného, neopouští jej, ale milosrdenství Božímu jej v horlivých modlitbách odporoučí.

3. Zbožná panna nemá dosti na tom, dobře činiti těm, jenž ji k ruce přicházejí; ona se snaží také bídne, nuzné, opuštěné vyhledati, a svého milosrdného srdce oběti jim podávati. Co Kristus činil putuje na této zemi, to ona též činí; příklad Jeho následuje, aby se Jemu podobnou stala, a tím se Mu zalíbila.

4. Když sama žádným způsobem nemůže pomoci, jiných lidí o pomoc prosí, těm pak, jenž pracovati mohou, práci zaopatřuje, bídu chudých ve svém srdci cítí, a za ně se modlí. Má vždycky odkud dáti, jehožto srdce jest plné lásky, praví svatý Augustin. Tak ši skládá poklady v nebi, kteréžto ani rez, ani mol nekazí, a kdežto zloději nevykopávají, ani kradou.\*\*)

5. I duchovních potřeb bližních svých pamětlivo jest outrpné srdce nábožné panny. Kde a jak jen moudrými prostředky může, napravuje chybní a světu oddané lidi, svým krásným příkladem i Božskou láskou planoucími slovy vábí k nábožnému životu, a za spasení všech lidí se vroucně modlí. Kdo odvrátí hříšníka od bludu cesty jeho,

\*) Jan 15, 13.

\*\*\*) Mat. 6, 20.

má věděti, že vysvobodí duši jeho od smrti, a přikryje množství hříchů.\*)

§. 11. *O trpělivosti a spokojenosti.*

Že panně Krista milovné na světě vždy a stále růže nepokvetou, to již napřed předpovídám. Spíše více utrpení, nežli radosti ji očekává.

1. Považujeme-li zkažený svět a jeho spříznění s nepřítelem pokolení lidského, snadno můžeme nahlédnouti, že nábožná panna nemá na tomto světě skoro nic k očekávání, než oušklebné zhrzení. Aníž to může jinak býti. Svět ji chce použití k svému vyrazení a k svým rozkošem, ona se ale obětuje Kristu a nábožnému životu; protož také z její pobožnosti, zdrželivosti, nevinnosti, vzdalování se od světa posměch si budou lidé tropiti, k snížení a zahanbení jejímu lživé věci vymějšleti, ji soukromě i veřejně pomlouvati a čest její špinit. Vyvrhnou jméno vaše, jakožto zlé pro Syna člověka, praví Kristus.\*\*\*) Rodiče, domácí a přátelé budou překážky její pobožnosti klásti, a k rozpustilým skutkům nutiti, aby jen u světa v nenávist nepřišla. Setrvá-li však ve svých nábožných úmyslech, nic jiného z toho nepovstane, než pouhé nepřátelství ze všech stran. Na takové panně se nejspíše vyplní proroctví nejdražšího Spasitele Ježíše Krista, jehožto některá slova zde uvádím: V nenávisti budete všechněm pro jméno mé.\*\*\*)) Nedomnívejte se, že bych přišel pokoj poslati na zemi: nepřišel jsem zajisté

\*) Luk, 6, 22.

\*\*\*) Luk. 21, 17.

\*\*\*)) Sv. Jak. 5, 20.

pokoj poslati, ale meč. Přišel jsem zajisté, abych rozdělil člověka proti otci jeho, a dceru proti matce její, a nevěstu proti švekrůši její. A nepřátelé člověka domácí jeho.\*) Pronásledování mají k očekávání všickni věrní následovníci Ježíše Krista. Život našeho nejdražšího Spasitele na této zemi nebyltě nic jiného, než samé utrpení, a kdo jej následuje, nevyhnutelně cestou utrpení Její musí následovati, a tak i v utrpení Jemu podobným býti. Jestliže vás svět nenávidí, praví Kristus, vězte, že mne prvé, než vás, v nenávisti měl. Kdybyste byli ze světa, svět což jeho bylo, miloval by; že pak nejste ze světa, ale já vyvolil jsem vás ze světa, proto vás svět nenávidí.\*\*)

Panna Krista milující pije zajisté s Kristem hořký kalich utrpení, a obtížena jsouc křížem nátisků, kráčí se svým Milým z Jeruzaléma až na horu Kalvárie. Mezi svými putuje co ovčička mezi vlky, a mezi přátely bydlíc ve vyhnanství traplivém se vidí.

2. Člste panenský stav, a přísný, zdržlivý, nábožný život bývá sám v sobě velmi obtížný. Bytby panna sebe nábožnější byla, předce marnosti a radovánky tohoto světa svou lákavost pro ni neztratily, žádosti těla neuhasly, lichotivá slova svůdníků neumlkla. Svatý apoštol Pavel skoro polovici světa obrátil na víru Kristovu, pro Krista mnohé těžké práce podstoupil, a mnohá utrpení snesl, a předce nařiká na žádost těla svého, an píše: Aby velikost zjevení mne nepozdvihla, dán jest mi osten těla mého, anděl satanův kterýžby mne zašijkoval.\*\*\*)

Takovému vnitřnímu násilí

\*) Mat. 10, 34—36.

\*\*\*) Jan 15, 18, 19.

\*\*\*) II. Kor. 12, 7.

když se má panna na odpor postaviti, samu sebe přemáhati, mnoho si odepřiti, každé lákání a pokušení přemoci, zajisté to žádná lehká práce není. Nic v pravdě není těžšího, jako sebe samého na uzdě držeti, sebe mrtviti, tělo své trestati a v služebnost podrobiti; a předce toho k spasení nevyhnutelně jest zapotřebí, abychom se odřekli bezbožnosti a světských žádostí, a střízlivě a spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě.\*) Vcházejte těsnou bránou; neboť široká brána a prostranná cesta jest, kteráž vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni.\*\*\*) Kterí jsou Kristovi, tělo své ukřižovali s hříchy a žádostmi.\*\*\*)

3. Zvláště pak Krista milovná panna pronásledování velikému neujde, jestli z vyšší lásky ku Kristu, z obzvláštního vnuknutí milosti Boží, pro dosažení většího stupně dokonalosti a větší blaženosti na věčnosti si umínila ustavičnou čistotu zachovati. Ačkoli sám Kristus, svatí apoštolé, svatí otcové církevní a celá katolická církev stav panský schvaluje, a ustavičné čistotě přednost dává, proto předce, an se v nynějším světě málo takových čistých obětí spatřuje, a stav manželský za jediné zaopatření panny se pokládá, budou ji rodičové, bratři, sestry, přátelé ku vdávání nutit, a když nebude chtít svoliti, proto že jest jediné Kristu zasnoubena, budou ji pronásledovati; ona pak bude otrokem všech domácích a povrhelem všech lidí. Takovou pannu i to potkati může, že její život obzvláště v stáří bude příliš obtížný

\*) K Tit. 2, 12.

\*\*\*) Mat. 7, 13.

\*\*\*\*) Gal. 5, 24.

a opuštěný, že nebude míti místečka, kdeby hlavu svou sklonila, jako Kristus,\*) a že na ni sotva kdo spomene, až skoná.

Ať již pannu to neb jiné utrpení potká, ona vždy jest spokojena, plna důvěry v Krista, za každé utrpení na kolenou klečíc děkuje, a do vůle Boží se odevzdává, ano u prostřed největšího utrpení žádoucího pokoje srdce a duchovního potěšení požívá. Utrpení nábožné panny mnohem více radostí do sebe má, než všechny hříšné radovánky panny rozpustilé; onat z každého utrpení mnoho spokojenosti a radosti umí vyčerpati.

1. Ona považuje, že snad toto utrpení za svá provinění zasloužila. Byť panna dosti ctnostná a nábožná byla, předce častěji poklesne, aneb může poklesnouti; pročez každé utrpení, co zasloužený trest, v nejhlubší pokoře z ruky Páně volně přijímá. Utrpení častěji bývá výstrahou před hříchem, aneb ochranou před větším budoucím utrpením.

2. Ona ví, že trpí pro Krista, s nímžto nejupřímnější láskou jest spojena. Milo jest pro milého trpěti, a nad Toho milého žádného více není. S jakou líbostí sám Kristus na tuto svou trpící nevěstu patří, žádný nemůže vysloviti. On se k ní v duchu blíží, a svou přítomností stále ji těší. Život její skryt jest v Kristu, a v Kristu blažeností oplývá.

3. Ona trpí jako Kristus. Pohanění Kristovo na sobě nésti, tou cestou kráčet, kterou krácel Kristus, není žádná potupa, nýbrž největší čest a největší radost. Pročez praví svatý Pavel: Vyjděmež k Němu ven ze stánů, pohanění Jeho na sobě

---

\*) Mat, 8, 20.

nesouce.\*) Jestliže kdo trpí, jako Kristus, nestyd se za to, ale oslavuj Boha v tom jménu.\*\*\*) Pohánění Kristovo není věnec trnový, ale věnec růžový. Jho mé zajisté jest sladké, a břímě lehké, praví Kristus.\*\*\*)

4. Utrpení pro Krista jest símě, z něhožto kvítkové blaženosti věčných vykvětají. Příkrou cestou utrpení přichází se k oslavení. Blahoslaveni jste, praví Kristus, když vám zlořečiti budou, a protivenství činiti, a mluvití všecko zlé o vás lhouce, pro mne; radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.†) Mám za to, že nejsou rovná utrpení tohoto času budoucí slávě, kteráž se zjeví v nás.††)

5. Panna Krista milovná často si představuje, že všickni zármutkové jsou časní, pomíjející, že častěji i ti, jenž ji pronásledovali, silnou ctností její přemoženi jsouce, ji ve vážnosti mají. Na krátké utrpení následuje konečně věčné oslavení. Bytby tedy v okovech nátisků i život svůj skončiti měla, předce utrpení jejího konec se přiblíží, duše pak její nevinná tím spíše se vznese do krajin blažené věčnosti, kde utiskaná nábožná čistota za své utrpení věncem slávy neskonale ověněna bude.

O jiném utrpení, které vesměs každého člověka na tomto světě potkává, aneb potkati může, zmínky zde nečiním; panna Kristu oddaná všecko, již co pravá křesťanka, s odevzdáním se do vůle Boží mileráda snáší.

\*) K Žid. 13, 12.

\*\*\*) I. Sv. Petra 4, 16.

\*\*\*\*) Mat. 11, 30.

†) Mat. 5, 11, 12.

††) Řím. 8, 18.

### §. 12. *Obveselení.*

Mnozí se sice domnívají, že by život nábožný byl velmi truchlivý, an vidí, že se nábožní lidé ode všech radostí tohoto světa vzdalují, a v tiché samotě raději Bohu se obětují. Život ale nábožných lidí jest mnohem příjemnější, nežli těch, jenž světu a hříchu slouží, a jen lichých radovánek vyhledávají. Každá marná radost rychle pomíjí, hořkosti působí, mnohý hřích po sobě zanechává, svědomí člověka bouří, a mnohé jiné trpké následky za sebou táhne. Tomu všemu se vyhne nábožný člověk, a na místě toho jakous vnitřní radost, která nikdy nepomíjí, a všecky jiné radosti převyšuje, ve svém čistém a neporušeném srdci cítí, an se všechno tak řka sjednocuje, aby mu radost působilo. Panna tedy, která se nábožnému životu věnuje, opouští vlastně zármutky, a dosahuje pravých radostí. Její radosti však nejsou z tohoto světa, nýbrž jen z Boha pocházejí.

1. Panna nábožná, Krista milovná, stále vnitřního pokoje a duchovních blažeností požívá, které se v jejím pohledu, v skutcích, slovech, i v celé její postavě krásně jeví. Tato veselost její pochází z pokojného, čistého svědomí, z nevinného srdce, a z blažené nádeje na věčnost. Co jest čisté svědomí, nežli jistá vědomost, že jsme nic zlého neudělali, a při každé příležitosti dobré a nábožné skutky konali? Co jest čisté, nevinné srdce, nežli podíl anjelů, stánek Ducha svatého, obraz Kristův, a oučastenství ráje nebeského? O blažení, kteří tento klenot neporušení si zachovali! Blažení, kteří neumí hřešiti! Co jest jistá nádeje života věčného, nežli ustavičná radost a spokojenost, nebe na zemi, počátek věčných radostí? Panna, která



toho všeho jest oučastna, jistě se za nejšťastnější pokládati může, z čehož její nejvyšší spokojenost a blaženost pochází.

2. Panna nábožná ráda se obveseluje nábožnými zpěvy. Ona otvírá ústa svá k chvále Boží, v nevinném srdci jejím vznikají nábožní citové, duch se vyvyšuje k zástupům nebeským, ona pěje souzvučně Beránku Kristu Ježíši zde na zemi píseň novou, které se žádný naučiti nemůže, a kterou jen nevinní duchové v nebesích prozpěvují. A poněvadž jen čisté srdce veselo býti může, tedy jen čistá panna vesele může zpívat. Je-li kdo vesel, ať zpívá, praví svatý Jakub. U ctnostné panny v nenávisti jsou nečisté a světem zápachající písně, kteréžto vždy jsou známkou zkaženého srdce.

3. Ctnostná panna obírá se ráda libými květinami, an sama jest nejkrásnější lilium. Ona ráda rozjímá vnady krásné přírody, hledí s útechou k hvězdnatému nebi, a tak se mysl i srdce její k Bohu a budoucí vlasti její nebeské pozdvihuje. Což to není pramen nejčistších radostí?

4. Ono stálé, upřímné zacházení s Kristem, jakožto nejdražším miláčkem jejího srdce, zpomínání na vlast nebeskou, častá modlitba, planoucí láskou k Bohu roznícená a oslazená, časté navštěvování chrámů Páně, časté přijímání nejsvětější Svátosti oltární, ono opravdové opojení se láskou Kristovou a rozkoší nebeskou, a mnohé jiné nábožné skutky jsou beztoho oblíbeným obveselením Kristu obětované panny.

5. Stejně smýšlející, nábožná a též Kristu obětovaná sestra, nábožné s ní rozmlouvání a přátelské sdílení obveselí též srdce zbožné panny. Jest to sice pravda, že málo se nachází takových,

po vyšší dokonalosti toužících, svatou láskou spojených srdcí; proto předce svět tento není tak zkažen, aby láskou Kristovou opožená panna žádnou společnici vůkol sebe neměla. O, s jakou útechou spomínám na celý spolek nábožných panen, které vroucí láskou se milují, častěji se scházejí, dobré oumysly si sdělují, co chybného jest, s vlídnou upřímností napravují, sestrami se nazývají, a v nábožném rozmlouvání vzdáleny jsouce ode všeho světa, vespolek se obveselují. Ony ná-tisky, které se jim činí, společně nesou, a společně se radují, když hodny učiněny jsou, pro jméno Ježíšovo trpěti pohanění.\*) O jak by k přání bylo, aby panny tohoto krásného příkladu všude následovaly, pak by nejen panenské ctnosti rozkvétaly, ale i vnitřní utěcha srdce tak krásně z lásky ku Kristu sjednocených nábožných duší se rozmáhala.

### §. 13. *O volení stavu.*

Není důležitějšího kroku v živobytí lidském, jako volení stavu, v kterém by člověk nejlépe Bohu sloužiti, na spasení svém pracovati a blížním svým prospěti mohl. Dvě cesty panně jediné jsou otevřeny, kteréžto k jejímu povolání ji vedou, a na kterých své spasení vyhledávati může, totiž: ustavičná čistota a stav manželský.

#### a) Ustavičná čistota.

Naše svaté náboženství velikou přednost dává stálému, Kristu obětovanému panenství.

---

\*) Skutk. ap. 5, 41.

1. Krásná a ušlechtilá jest anjelská ctnost panenské čistoty, tak sice, že není vznešenějšího kletotu nad nevinnost, kterým panna ozdobena býti může. Tato ctnost činí člověka anjelům podobna. Jenž čistě živi jsou na zemi, podobný jsou anjelům v nebi, pravý svatý Ambrož. Mnohé nábožné panny, pováživše co Kristus pro nás učinil, a jak velice čistotu panenskou miluje, tento drahý klenot srdce svého z vděčnosti a upřímné lásky Ježíši Kristu obětovaly a zasvětily. Ony si zvolily Pána Ježíše za ženicha svého, a v čistotě své až do svého vykročení z tohoto světa setrvaly. V tom následovaly samého Krista a nejblahoslavenější Pannu, matku Jeho. Tak až posud tohoto krásného příkladu některé panny následují, a opouštějíce ženichy pozemské, Králi nevinnosti se zasobují.

2. Tento stav ustavičné čistoty volí sobě nábožné panny, aby tím spíše bez překážky mohly Pánu Bohu sloužiti. Velmi krásně o tom svatý apoštol Pavel píše: Žena nevdaná a panna myslí na věci, kteréž jsou Páně, aby byla svatá tělem i duchem. Která pak vdána jest, myslí na věci, kteréž jsou světa, kterak by se líbila muži.\*) Pročež tedy panna, která obzvláštní zalíbení má v pobožnostech, a která si umínila s celým srdcem jedině Pánu Bohu sloužiti a spasení své vyhledávati, lépe činí, když se nevdává; neboť v panenském stavu není žádným jiným zákonem vázána, žádnou přílišnou starostí stísněna, pročež se tím spíše nábožnému životu oddati může. Z toho ohledu také církev svatá jen svobodné osoby v duchovním

\*) I. Kor. 7, 34.

stavu chce míti, aby srdce jejich ouplně jen službě Boží a vyhledávání spasení lidského oddáno bylo.

3. Nábožné panny volí také stav tento, aby tím spíše mohly dobré skutky konati. Veliká jest to odhodlanost mnohých panen, kteréžto stav manželský si odepřely, by tím vícedobrého činiti mohly. Tu některé vyučují mládež ctnostnému životu a potřebnému umění; tu opět na sebe berou starost o chudé a opuštěné; tu co dobří anjelé posluhují churavým a nemocným. K těmto Bohu milým a blízním prospěšným skutkům se mnohé i nezrušitelným slibem zavázaly. Takovéto panenství, ku kterému se dobročinnost připojuje, jistě jak vážnosti hodno, tak také jest poklad, z něhožto tisícům lidí mnohonásobný užitek přichází.

4. I pro dosažení většího stupně blaženosti věčných může si panna stav ustavičné čistoty zvoliti. Spasitel náš Ježíš Kristus vzhledem toho schvaluje stálé panenství, an praví: Jsou panicové, kteříž se sami v panictví oddali pro království nebeské. Kdo může pochopiti, pochop.\*) A svatý Jan ve svém zjevení viděl panice, o nichžto praví: Totof jsou ti, kteříž ženami nejsou poškrvnění; nebo panicové jsou. Ty následují Beránka, kamkoli jde. Tiť jsou koupení z lidí prvotiny Bohu a Beránkovi.\*\*)

Manželství naplňuje zemi, panenství ráj, praví svatý Jeronym. V pravdě podává panna Kristu zasnoubená velikou Pánu Bohu obět. Veliké jest to zapření sebe, když přirozenou náklonnost přemůže, mnohé rozkoše, které by ji v stavu manželském dovoleny byly, si ode-

---

\*) Mat. 19, 12.

\*\*\*) Zjev. 14, 4.

pře, když jedinou jen lásku k Bohu ve svém nevinném srdci cítí, a každé jiné lásky plamen udusí, když se neohlíží na veliké obtížnosti stavu panenského, když nejen čistotu svou panenskou zachová, ale i kde jak může, dobré skutky činí. Pročež přirovnává svatý Jan Zlatoustý takovéto panenství dlouhému mučednictví. A takové veliké zásluhy neměly by veliké odplaty na věčnosti dosáhnouti?

O jak krásný a zásluh plný stav volí si panny ty, jenž opouštějíce marnosti tohoto světa a pomíjitelné rozkoše, Kristu Ježíši, co drahému ženichu svému, se zasubují! Život jejich jest v pravdě život anjelský; anjelé svou přirozeností jsou čistí a nevinní, panny ale Kristu zasvěcené čisté jsou svou příčinnivostí a láskou. Protož také církev svatá velikou přednost stálému, Bohu obětovanému panenství dává, an se v sněmu Tridentském takto vyjádřila: Řekne-li kdo, že stav manželský jest přednější, nežli stav panenský aneb svobodný, a že není lépe a blaženěji zůstatí v panenství, aneb svobodě, nežli v manželství vstoupiti, budiž vyobcován.\*)

Za potřebné ale uznávám, abych připomněl:

1. Že chvála stálého panenství není žádný výslovný příkaz Páně, nýbrž jen spasitelná porada těm, kteří od Boha tu obzvláštní milost svaté zdržlivosti obdržely, aby mohly tím volněji Pánu Bohu sloužiti, a dobré skutky konati. O čemž Spasitel náš dí: Ne všickni chápají slova toho, ale ti, jimž jest dáno,\*\*) a svatý Pavel: O pan-

\*) Sess. 24. can. 10.

\*\*\*) Mat. 19, 11.

nách přikázání Páně nemám, ale radu dávám —.\*)

2. Ať nábožná panna při své horlivosti kvapně slibu nečiní. Lépe jest neslíbiti, nežli po slibech slibů neplniti.\*\*\*) Nezamítám docela sliby tímto připomenutím, oniť jsou upevnění dobrých úmyslů, podnět k nábožnějšimu životu, a spasitelná obrana před mnohým hříchem. I svaté naše náboženství sliby schvaluje: Čiňte sliby, a plňte Pánu Bohu svému.\*\*\*) Ale jen toho k obávání jest, aby později slibu neželela, kdyby ji těžké přicházelo, jej plniti. Chce-li však předce slib učiniti, tedy ať tato pravidla zachová:

a) Po dlouhý čas ať Pána Boha prosí, aby jí dal poznati vůli svou.

b) Ať dlouho skoumá své náklonnosti a svou sílu, bude-li jí možná v neporušenosti se zachovati.

c) Svůj nábožný úmysl ať svému zpovědníku zjeví, a jeho radě se podrobí.

d) Slib svůj ať nečiní na delší čas, než nejdéle na jeden rok, a pak bude-li se jí líbiti, může jej obnoviti.

3. Jestli si ale panna stav stálého panenství volí, aby jen obtížnostem stavu manželského ušla, jestli při tom všelikých radovánek světských požívá, jestli si hledí marnosti v oděvu, jestli se chce světu zalíbiti, ano i snad tělesnosti hovní, tuť ovšem, nejen že z panenství svého žádný zisk nemá, uvaluje veliké množství hříchů na sebe, a

\*) I. Kor. 7, 25.

\*\*\*) Kaz. 5, 4.

\*\*\*) Žalm 75, 12.

mnohem lépe by učinila, kdyby pořádným způsobem do stavu manželského vstoupila. Bez přisnosti života není možná zachovati čistotu, praví svatý Karel Boromejský.

### b) Stav manželský.

Co zde, milé panny, až posud praveno o stálém panenství, není na urážku aneb snížení stavu manželského; stavu panenskému se zde jen přednost dává, jistými výminkami obmezená. Stav manželský jest též podobně stav svatý, v němžto lidé na spasení svém pracovati, a vysokého stupně dokonalosti a svatosti dosáhnouti mohou, což se příkladem mnohých svatých manželů ztvrzuje. Že stav manželský Bohu milý jest, z následujícího se poznati může:

1. Tento stav hned v ráji od samého Boha, dobrotivého Tvůrce jest ustanoven a posvěcen. Pán Bůh stvořil Adama a Evu a v manželství je spojiv, pravil: Opustí člověk otce a matku, a přidrží se manželky své;\*) čímž i budoucí manželstva založil a posvětil.

2. Spasitel náš Ježíš Kristus stav manželský povýšil k větší důstojnosti, an jej za sňatek nerozvížitelný vyhlásil řka: Což Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj. On jej i svátostí novozákonní učinil a tím samým mnohými milostmi obohatil. Stav manželský jest svátost veliká, já pak pravím v Kristu a církvi, praví svatý Pavel.

3. I z dobrých následků pravého křesťanského manželství se poznati může, že tento stav Bohu milý jest, když nábožní manželé dobře dítky své vychovávají, z nichžto napotom příkladní ob-

\*) I. kn. Mojž. 2, 24.

čané, věrní oudové církve svaté a blažení obyvatelé království nebeského bývají.

Jestliže tedy panna v sobě náklonnost a povolání Boží k stavu manželskému cítí, a jiné okolnosti jí nezabraňují, tedy dobře činí, když se vdává.\*) Nestrachujíc se tedy všelikých obtížností, které jí potkati mohou, a kterých beztoho žádný stav prázdnen není, v ouplné důvěře v pomoc Božskou kráčí k tomu svatému sňatku. Zde to však na srdce každé nábožné panny kladu, která si stav manželský zvoliti úmysl má, že to svatá povinnost jest :

1. Aby se k tomu nábožným životem připravovala, zvláště na svou čistotu panenskou opatrná byla. Nesmí se tedy, chtěc se vdáti, marnostem světským oddati, ani se rozpustilého, hříšného života přidržeti. Nepravost nikdy ještě šťastné manželstvo nezaložila; navyklá nepravost přenáší se ze stavu svobodného do stavu manželského, a jako vždy nepravost ukrutnou zhoubu spokojenosti a všeho blaha působí, tak i v stavu manželském truchlivé následky za sebou táhne.

2. Při volení muže ať se neohlíží tak na marnou krásu, na spauilou tvářnost, pod kteroužto rouškou oulisnosti častokráte lest a podvod se skrývá, ani na pochlebné lichocení, aneb na nestálé jmění; jako spíše na poctivost, nábožnost, mírnost, pracovitost, dobrou pověst, zkrátka na pořádný život toho, komu má věrnost, poslušnost a lásku až do smrti těžkou a nezrušitelnou přísahou zaslíbiti.

3. Zvláště pak připomenutí a výstrahy hodno, aby jsouc pravá katolická křesťanka, jinak věří-

---

\*) I. Kor. 7.



címu ruky své k stavu manželskému nikdy nepodávala. Jak bolestné přicházelo by jí, viděti milého manžela v bludu a nevěře, jenžto se obrátiti, a na cestu samospasitelného náboženství se odhodlati nechce! Jaká to láska, kde jedno náboženství, jedna víra, jedna pobožnost svaté lásky svazek neupevňuje! Jak bolestné pohlednutí její potom na milované dítky, z nichžto jedno pravé víře a druhé patrnému bludu odchovávati má! Že toho panna, která náboženství své svaté upřímným srdcem miluje, nikdy neučiní, můžeme se směle nadíti.

4. Panna, která se vdávati úmysl má, má také na to hleděti, jestli sama k tomu potřebné vlastnosti má, jako: zdali pracovitá, trpělivá, rozumná, umíli hospodářství dokonale vésti; bude-li uměti křehkosti svého budoucího manžela snášeti; zdali odhodlána všechny nešťastné náhody, které jí v stavu manželském potkatí mohou, s tichou myslí a spokojeným srdcem na sebe vzíti. Jak mnohá si v stavu manželském jen samé radosti připovídá, a jak obtížné jsou jí zármutky, kterých nikdy nečekávala!

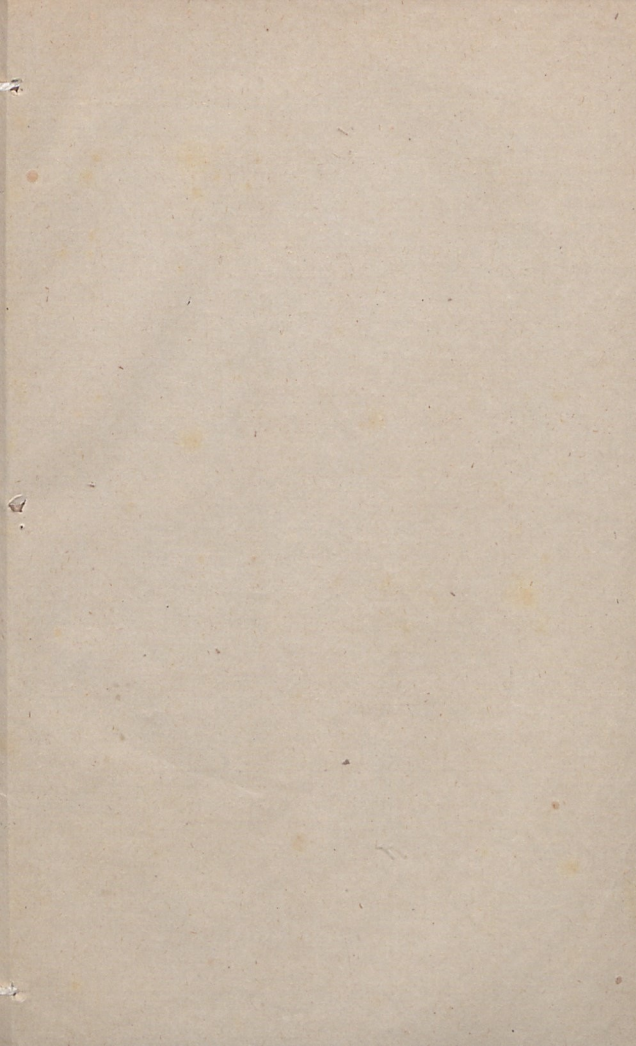
\* \* \*

Ustavičná čistota a stav manželský jsou tedy ty dvě cesty panně otevřené, na kterých své spasení vyhledávati může. O, dejž dobrotivý Bůh, aby každá panna ten stav si zvolila, který by ji ku drahé spokojenosti, k větší duchovní dokonalosti a k spasení věčnému snáze přivedl! Ostatně, je-li panna nábožná, Bohu zcela oddána, ať si již zvolí buďto stav panenský aneb manželský, vždycky bude šťastna, neboť Bůh jest outočiště, útěcha i síla její.

§. 14. *Závěrka.*

Nyní jsem již ukončil rozjímání své. Mnoho snad zde ještě schází, ale proto předce již je zavírám a Vám, drahé panny, do Vašich čistých rukou odevzdávám. K tomu jsem připojil své otcovské i kněžské požehnání a své modlitby za Vás. — O přebývejž v srdcích Vašich nevinných Duch Páně a láska Kristova až do blaženého se shledání na věčnosti! Tam nad oblohou nebeskou, kde za svou neporušenou čistotu, za všechny práce a vynasnažení, i za všecko pro Krista přestálé utrpení nejkrásnější odplatu bráti budete, teprv poznáte, jakou láskou jsem Vás miloval, a jak upřímní byli úmyslové moji. Bude-li pak touto knížkou která panna na dobrou cestu přivedena, a nábožnému životu se oddá, za tu již napřed prosby své k trůnu Nejvyššího odesílám, a spolu prosím, aby i ona, pocítíc ve svém čistém srdci lásku Kristovu, mne hříšného milosti a lásce Jeho odporoučela. K této žádosti své i tu připojuji, aby každá panna, která již tuto knížku přečtla, ještě vícekrát si oblíbila ji čísti, a tak dlouho ji opakovala, až duch knížky této duchem jejím bude, a každé zde obsažené napomenutí hojné ovoce ponese.

Milost Pána Ježíše Krista budiž s Vámi vždycky, dcery v Kristu nejmilejší!









[www.books2ebooks.eu](http://www.books2ebooks.eu)